รักษ์โลก...ด้วยการเป็นผู้บริโภคสีเขียว

ดิฉันได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นคณะอนุกรรมการเทคนิคของโครงการฉลากเขียว โดยได้มีโอกาสทำหน้าที่จัดทำร่างข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์ ที่ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหารโครงการ แล้วกำหนดวิธีทดสอบมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ด้านคุณภาพและสิ่งแวดล้อม และเห็นว่าโครงการฉลากเขียวเป็นโครงการที่ดี ทำให้เราสามารถมีส่วนร่วมในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ โดยการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงอยากเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

ฉลากเขียวคืออะไร

ฉลากเขียว คือ ฉลากที่มอบให้แก่ผลิตภัณฑ์ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน โดยที่คุณภาพยังอยู่ในระดับมาตรฐานที่กำหนด ผลิตภัณฑ์นี้ หมายถึง สินค้าและบริการหลายประเภท ยกเว้นยา เครื่องดื่มและอาหาร

ที่มาของโครงการฉลากเขียว

ฉลากเขียว (Green Label หรือ Eco-Label) เกิดจากแนวคิดในการพัฒนาประเทศไปพร้อมกับการรักษาสภาพแวดล้อม ตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านกลไกการตลาดและวิธีการบริโภคของประชาชน ประเทศแรกที่เริ่มโครงการคือ ประเทศเยอรมนี โดยเริ่มโครงการเมื่อปี 2520 ปัจจุบันมีประเทศต่าง ๆ ที่ดำเนินโครงการนี้มากกว่า 30 ประเทศ ได้แก่ แคนาดา สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน เกาหลี กลุ่มประเทศนอร์ดิก และสหภาพยุโรป

ประเทศไทย เริ่มโครงการโดยคณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย เมื่อ ตุลาคม 2536 และได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือจากกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติออกมาเป็นรูปธรรม จึงนับว่าเป็นโครงการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างส่วนราชการและองค์กรกลางต่าง ๆ โดยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

เครื่องหมายฉลากเขียวของประเทศไทย เป็นเครื่องหมายที่สื่อถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันของมนุษย์ (รูปหน้าเด็กกำลังยิ้ม) สัตว์ (รูปนก) สิ่งแวดล้อม (ต้นไม้) และโลก การช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในวันนี้เท่ากับช่วยให้ลูกหลานของเราอาศัยอยู่ในโลกได้อย่างมีความสุขตลอดไป

แนวคิดโครงการฉลากเขียว

- เป็นฉลากที่ออกให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งผ่านการประเมินและตรวจสอบว่าได้มาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดที่ทางคณะกรรมการบริหารโครงการฉลากเขียวประกาศใช้
- เป็นโดยสมัครใจของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย หรือผู้ให้บริการ ที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์หลัก

1. ลดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมโดยรวมภายในประเทศ
2. ให้ข้อมูลที่เป็นกลางต่อผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย
3. ผลักดันให้ผู้ผลิตใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการผลิตที่สะอาด มีลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เพื่อส่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแก่ผู้ผลิตเองในระยะยาว

เครื่องหมายฉลากเขียวสำคัญอย่างไร

- ฉลากเขียวเป็นการนำกลยุทธ์ทางตลาดมาใช้เป็นเครื่องมือในการผลักดันให้ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคใส่ใจสิ่งแวดล้อม
- ฉลากเขียวเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยป้องกันรักษาธรรมชาติผ่านทางการผลิตและการบริโภคของผู้ผลิตและผู้บริโภคทุกคน เป็นการแสดงความมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ฉลากเขียว ไม่ได้เป็นเงื่อนไขในการกีดกันทางการค้าหรือการตลาด แต่จัดตั้งขึ้นเพื่อป้องกันและปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ
- ฉลากเขียวไม่ได้เป็นรางวัลด้านสิ่งแวดล้อม จึงไม่มีการออกข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายกับสิ่งแวดล้อมหรือส่งผลกระทบน้อยที่สุด

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิ์ให้ใช้เครื่องหมายฉลากเขียว

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิ์ให้ใช้เครื่องหมายฉลากเขียว (31 มกราคม 2556) จำนวน 23 ผลิตภัณฑ์ ที่ผู้บริโภคสามารถเลือกใช้บริการ ดังตาราง

กลุ่มที่	ผลิตภัณฑ์/บริการ	กลุ่มที่	ผลิตภัณฑ์/บริการ	กลุ่มที่	ผลิตภัณฑ์/บริการ
1	ผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรใช้ใหม่	9	ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดถ้วยชาม	17	รถยนต์
2	หลอดฟลูออเรสเซนซ์	10	ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ยางพารา	18	กระเบื้องซีเมนต์มุงหลังคา
3	สี	11	สบู่	19	กระเบื้องคอนกรีตมุงหลังคา
4	เครื่องสุขภัณฑ์	12	ทำความสะอาดพื้นผิว	20	ผลิตภัณฑ์แผ่นอัดสำหรับงานอาคาร ตกแต่ง และอุตสาหกรรมเครื่องเรือน
5	กระดาษ	13	ผลิตภัณฑ์ลบคำผิด	21	ผลิตภัณฑ์เครื่องดับเพลิง
6	ผลิตภัณฑ์ซักผ้า	14	เครื่องถ่ายเอกสาร	22	ผลิตภัณฑ์ซีเมนต์บอร์ด
7	ก๊อกน้ำและอุปกรณ์ประหยัดน้ำ	15	สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	23	ผลิตภัณฑ์ที่สำหรับผ้าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า
8	ฉนวนกันความร้อน	16	เครื่องเขียน		

นางอรอนงค์ อุทัยหงษ์
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
อ้างอิง : เว็บไซต์มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (www.tei.or.th)